

SATURNUS

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA LETO XVIII ŠTEVILKA 9 — SEPTEMBER 1976

MLADINSKA KONFERENCA

Mladi pregledali svoje delo

V novi AO je bila 23. septembra OO ZSMS Saturnus

Naše poročilo obsega tri področja. Ta so:

— Delovanje OO ZSMS Saturnus.

— Delovanje aktivov v TOZD.

— Sodelovanje z OK ZSMS Moste-Polje in z družbenopolitičnimi organizacijami.

Preden bi razčlenjevali dejavnost na teh področjih, bi radi podali nekaj podatkov o naši osnovni organizaciji. V OO ZSMS Saturnus je prostovoljno včlanjeno 147 mladincev, kar predstavlja približno eno četrtino vseh mladih v delovni organizaciji. Od tega je 73 žensk in 74 moških, kar po strukturi ne ustreza dejanskemu stanju, saj je tovarišč v tovarni več kot 1100.

Mladih, včlanjenih v ZK je 28.

Ugotoviti moramo, da smo premalo mladih pridobili za delo v naši mladinski organizaciji.

Skušali smo jih čim več pridobiti z organiziranjem in izvedbo raznih izletov. Vsekakor je bil ta način dober, vendar je kljub temu, prevelik odstotek mladih pozabilo na obveznosti pri izvedbi raznih delovnih akcij. Seveda pa ima delež krivde tudi samo predsedstvo, ki se je pri tem premalo trudilo.

Časovno je naš mandat soupadal s stabilizacijskimi prizadevanji v našem gospodarstvu. Tudi mi smo izdelali svoj stabilizacijski program, ki je vseboval predvsem skrb za čim boljše disciplino na delovnem mestu.

Ugotavljamo namreč, da je udeležba mladincev pri raznih izostankih od dela odločno prevelika.

Prav tako pa so bili mladi preveč pogosto predmet obravnave na disciplinskih komisijah.

V bolniškem staležu je vse preveč mladih, tudi takrat, ko to ne bi bilo potrebno.

Tudi disciplina na samem delovnem mestu še ni na zadostni ravni, večkrat so bili mladi krivi raznih zastojev in površnosti na delu.

Smatramo, da smo porast teh negativnosti uspeli ustaviti, naša želja pa je, da jih zmanjšamo, kar se da.

Izvedli pa smo tudi delovno akcijo, čiščenja okolice tovarne, katere se pa ni udeležilo zaželeno število mladincev.

Ena od nalog naše osnovne organizacije je bila vključitev čim večjega števila mladih v naše samoupravne organe. Prizadevali smo se ure-

UVODNA RAZPRAVA — PRIPRAVA NA SAMOPRISPEVEK II

Delovni ljudje in občani ljubljanskih občin so se na referendumu o samoprispevku za gradnjo osnovnih šol in vzgojnovarstvenih zavodov 21. novembra 1971 odločili, da bodo naslednjih pet let prispevali 1% od osebnega dohodka za gradnjo teh izredno pomembnih družbenih objektov.

Program gradnje šol in VVZ je bil sprejet po široki javni razpravi in je predvideval 50 objektov, razporejenih po tistih krajevnih skupnostih, kjer so bile potrebe največje. Za realizacijo programa naj bi po predvidevanjih prispevali občani 51,3% potrebnih sredstev, 48,7% pa naj bi prispevali proračuni in interesne skupnosti.

Leto 1976 je zadnje leto plačevanja samoprispevka, hkrati pa tudi čas ocenjevanja uspešnosti izvajanja sprejetega programa. Z gotovostjo lahko zapišemo, da bo program gradnje kljub začetnim težavam do konca leta 1978 povsem realiziran.

Po predvidevanjih bo do konca leta 1976 zbranih 626.152.000 din in sicer iz naslednjih virov:

— iz samoprispevka	348.092.000	55,5 %
— iz SIS za otroško varstvo	96.552.000	15,4 %
— iz proračunov občin in mesta	175.747.000	28,0 %
— iz lastnih virov sklada	5.761.000	0,9 %

Program samoprispevka 1971—1976 je predvideval v občini Ljubljana-Moste-Polje gradnjo 6 VVZ in 4 osnovnih šol. V tem času so zgrajeni in predani v uporabo VVZ Vevče, VVZ Zadvor, VVZ Nove Jarše, OŠ Adolfa Jakhla-Zalog, OŠ Novo Polje, OS Sostro, pred nekaj dnevi pa tudi OŠ Karla Destovnika-Kajuha v Štepanjskem naselju.

V gradnji sta VVZ v Štepanjskem naselju in VVZ Selo v KS Moste, VVZ ob Rjavi cesti v KS Polje pa je v pripravi.

Pri programu gradnje je prišlo zaradi nujnih potreb do dveh bistvenih sprememb. V Štepanjskem naselju je bil zamenjan vrstni red gradnje VVZ in osnovne šole, tako da so šole gradili prej kot vrtec, poleg tega pa je občinska skupščina zagotovila sredstva za gradnjo dodatnih 6 učilnic pri osnovni šoli v Štepanjskem naselju, ki ima namesto prvotnih 18 sedaj 24 učilnic.

Tako uspešno izvajanje zastavljenega programa samoprispevka pa ne pomeni, da so že rešeni vsi problemi otroškega varstva in osnovnega šolstva. Hitra stanovanjska gradnja odpira nove probleme, cilji, za-

pisani v srednjeročnih načrtih občin in mesta, pa zahtevajo nenehno skrb za gradnjo vzgojnovarstvenih in šolskih objektov. V srednjeročnem načrtu smo namreč zapisali, da bomo do leta 1980 vključili v družbeno varstvo 50% predšolskih otrok ter zagotovili možnosti za enopolizemski pouk. To je obsežen in zahteven program, ki ga brez samoprispevka v Ljubljani ne bi mogli uresničiti.

Prvi krog razprav je pokazal, da se delovni ljudje in občani soglasno izrekajo za nov samoprispevek. Še več! Novi program samoprispevka vključuje na pobudo občanov še objekte osnovne zdravstvene službe in domov za ostarele občane. To sta področji, ki poleg vrtec in šol nedvomno terjata angažiranje največjih sredstev.

Politični in operativni štabi občin in mesta, občinske in mestna konferenca SZDL v Ljubljani so julija letos dale v javno razpravo skrajšano poročilo o samoprispevku 1971—1976 ter predlog programa objektov za samoprispevek v Ljubljani 1977—1981. Brošuro so prejele vse družine v Ljubljani, da jo dobro preučijo in se kar najkvalitetneje in kar najtvorneje vključijo v javno razpravo.

Javna razprava o poročilu glede samoprispevka 1971—1976 in predloga programa 1977—1981 bo organizirana v septembru in oktobru v vseh KS, TOZD, družbenopolitičnih organizacijah ter drugih sredinah. Nosilca razprave sta socialistična zveza in sindikat.

Vedno doslej so delovni ljudje in občani Ljubljane pokazali veliko zavesti in pripravljenosti pomagati graditi svoj boljši jutri in prepričani smo, da bo tako tudi tokrat. »DA«, izrečen na referendumu o samoprispevku 21. novembra letos, bo pomenil neposredni prispevek k realizaciji srednjeročnega načrta, prispevek k zagotavljanju boljših možnosti otroškega varstva, šolstva, zdravstva in socialne varnosti starejših občanov, pomenil pa bo tudi zavest, da skupne probleme lahko rešujemo le skupno.

Iz »Naše skupnosti«

ZADNJA VEST

V novi tovarni Avtoopreme se je 29. septembra sestel širši politični aktiv družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov. Obravnavali smo uresničitev samoprispevka I in izhodišča programa samoprispevka II. Uvodno obrazložitev je podal predsednik OS Ljubljana-Moste-Polje Marjan Moškrič.

Predstavitev nove tovarne avtoopreme inozemskim kupcem

V sredo, 15. septembra smo organizirali ogled in predstavitev nove tovarne avtoopreme inozemskim kupcem.

Našemu vabilu so se odzvali predstavniki evropske

avtomobilske industrije, in sicer Volkswagenwerk AG, Automobiles Citroen, Renault — RNUR, Chrysler-France, Automobiles Peugeot in njihovi zastopniki v Jugoslaviji TAS — Sarajevo, Cimos — Ko-

per, IMV — Novo mesto, Industrijaimport Ljubljana, Tehnoservis — Beograd.

Našemu vabilu so se odzvali tudi zastopniki Avtoexporta iz Moskve — predstavniki podjetja Progres iz Beograda.

Ugledne avtomobilske hiše, katerih predstavniki so se odzvali našemu vabilu, imajo posebno mesto in zasluge za razvoj naše proizvodnje, s svojimi naročili so nam omogočili razširitev asortimenta in s tem neposredno tudi celoten razvoj avtoopreme.

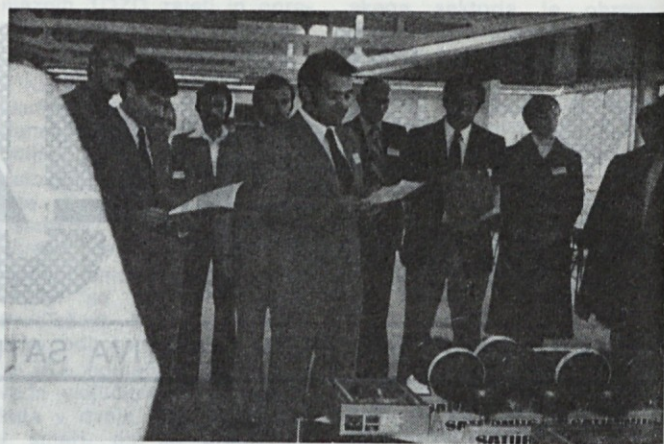
Ugledne inozemske goste je pozdravil glavni direktor tov. Miha Košak.

Dovolite, da vam v imenu delovnega kolektiva »SATURNUS« zaželim iskreno dobrodošlico in da se vam že kar v začetku zahvalim za vaš odziv na današnje srečanje. Kolektiv »SATURNUSA«, posebej TOZD Tovarna avtoopreme, vam je želel na skromen način predstaviti svojo pomembno delovno zmago, nov mejnik v razvoju proizvodnje svetlobne opreme za motorno industrijo.

Že v prvi fazi izgradnje in razvoja naše domovine v prvih povojnih letih, ko se je na tleh Jugoslavije prvič začela razvijati motorna industrija, je bila takratnemu malemu kolektivu »SATURNUSA« zaupana pionirska vloga, da prva domača motorna vozila opremi s svetlobnimi telesi. Z malo potrebnega znanja, pa s toliko večjim elanom je bila sprejeta ta naloga in prvi žarometi lastne konstrukcije so bili napravljeni. To je bil res pionirski začetek, ki pa je dal vzpodbudo in pospešil prizadevanja, da se z novim in večjim znanjem spoprime s težavno nalogo — z osvajanjem novega asortimenta.

V teh prvih časih privajanja, ki so bili za nas najtežji, ne moremo prezreti uspešnega sodelovanja s firmo LUCAS LTD., ki nam je nudila nesebično tehnično pomoč in usposobila naše strokovnjake za samostojnejše delo. Leta so minevala — proizvodnja je naraščala. Nov zagon — razširitev asortimenta in nova tehnična spoznanja, je rodilo licenčno sodelovanje s francosko firmo Cibié. To sodelovanje nam je odprlo tudi vrata v svet. Takratne proizvodne zmogljivosti in tehnična spoznanja so dovoljevala poleg zadovoljive potreb domače motorne industrije tudi vključitev v mednarodno menjava. Dovolite, da na tem mestu izrazim hvaležnost firmam, ki jih predstavljate, za njihovo zaupanje, ki so nam ga izkazale z nakupom naših izdelkov že v prvih časih prodora manj poznanega proizvajalca svetlobne opreme v njihove renomirane avtomobilske tovarne.

Danes, ko smo uspeli z vlaganjem sredstev celotne

Pozdravni nagovor glavnega direktorja

delovne organizacije v razširitev in posodobitev proizvodnje svetlobne opreme, bomo lažje zadovoljili vašim naročilom. Proizvodnji prostori in oprema, s katero se boste srečali ob ogledu tovarne, predstavljajo prvo fazo rekonstrukcije, modernizacije in povečave tovarne AO.

Prihodnje programske usmeritve žele tej fazi dodati naslednjo, v kateri naj bi se proizvodne kapacitete skoraj podvojile in v kateri bi SATURNUS osvojil tudi proizvodnjo oglatih žarometov. Seveda želimo v tem času ne samo povečevati proizvodnjo, temveč tudi razvijati lastno raziskovalno delo tako, da bi v celoti sledil najnovejšim izsledkom na področju opreme za motorna vozila in s sodobnimi ter kvalitetnimi izdelki bili tako enakovredni že uveljavljenim firmam.

Spoštovani gostje, vaš odziv na današnje vabilo nam je v veliko priznanje, saj pomeni več kot samo trgovsko

povezanost med našimi firmami. Zato vam iskrena hvala za obisk.

Istočasno vam želimo, da se prijetno počutite med nami in da vam današnji dan ostane v dobrem spominu.

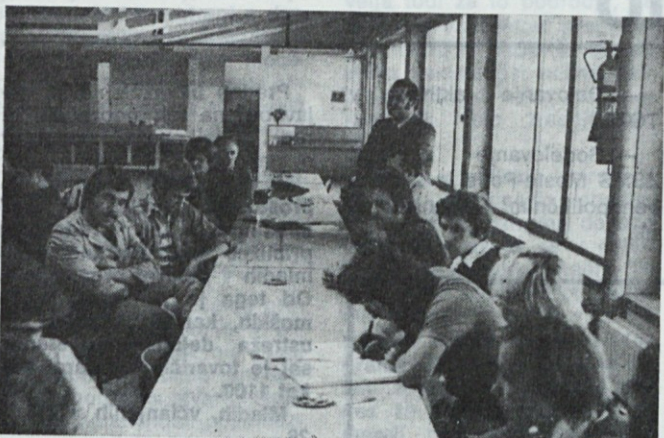
Gostje so se pohvalno izrazili in se tudi in z zanimanjem zadrževali ob ogledu tovarne. V imenu gostov, inozemskih kupcev, se je zahvalil predstavnik našega največjega inozemskega naročnika g. C. W. Krüger iz Volkswagenwerk AG. V zahvali je poudaril zadovoljstvo ob srečanju z novo tovarno, pohvalil naša prizadevanja in izrazil prepričanje po še uspešnejšem sodelovanju v prihodnje.

Prepričani smo, da nas je sestanek še bolj zblizal in da se bo naše vključevanje v mednarodno delitev dela, v našem primeru sodelovanje, z največjimi avtomobilskimi proizvajalci v Evropi nadaljeval tudi v prihodnje.

Kokalj Roman

Nadaljevanje s 1. str.

MLADI PREGLEDALI SVOJE DELO

sničiti načelo »en mladinec v vsakem samoupravnem organu TOZD«.

Poudariti moramo, da smo v teh prizadevanjih uspeli, saj so nekaterim mladim v teh organih zaupane odgovorne dolžnosti.

Če obravnavamo našo dejavnost skozi dejavnost posameznih aktivov v TOZD, nikakor ne moremo biti zadovoljni.

Nismo uspeli organizirati mladince v TOZD orodjarna in vzdrževanje, nekaj tudi zaradi tega, ker je večina mladih vključena v razne oblike izobraževanja.

Tudi aktiv v TOZD embalaža, mislimo predvsem na obrat v Zalogu, je zelo popustil pri sodelovanju v skupnih akcijah.

V bodoče bomo aktivom posvečali bistveno več pozornosti, kot dosedaj.

Oceniti želimo tudi naše sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Smatramo, da je bilo to sodelovanje dobro in si ga želimo v bodoče še poglobiti.

Z OK ZSMS Ljubljana-Moste-Polje sodelovanje ni bilo najbolje, večkrat tudi po naši krivdi.

Omenili bi radi konkretni rezultat, to je enodnevna delovna akcija v Suhi krajini, z obiskom delovnih brigad, ki smo jo organizirali s pomočjo OK ZSMS Ljubljana-Moste-Polje. Naši mladinci so se udeleževali delovnih akcij v organizaciji občinskega komiteja.

Več naših mladincev je aktivnih v raznih organih OK.

V bodoče bomo precejšnje skrb posvetili izboljšanju sodelovanja z OK.

Priznavamo, da je precej krivde za manjšo dejavnost subjektivne narave, imeli pa smo težave zaradi specifičnosti delovne organizacije, katere obrati so na različnih krajih naše občine in nam je delo bilo precej otežkočeno.

Naše poročilo mogoče ni najbolj objektivno, upamo da bo razprava pokazala, kje smo se premalo trudili in na katerih področjih se moramo poboljšati, da bi dosegli čim večje uspehe.

Igor Marinšek

Novo predsedstvo OO ZSMS Saturnus:

1. Blatnik Jožica
2. Brvar Roman
3. Mohar Danilo
4. Tršan Mojca
5. Marinšek Igor
6. Oražem Franc
7. Kljačin Gordana
8. Maksimovič Vojko
9. Tršan Stojan
10. Kreič Milena
11. Erjavec Vojko
12. Gačnik Slavica
13. Đokič Ljuba
14. Petrič Zdravko
15. Snaj Matjaž

Predsednik OO ZSMS Saturnus:

1. Maksimovič Vojko

Sekretar OO ZSMS Saturnus:

1. Gačnik Slavica

Delegat na OK ZSMS Ljubljana-Moste-Polje:

1. Tršan Stojan

Gostje so si podrobno ogledali izdelke naše nove tovarne avtoopreme in se pohvalno izrazili o kakovosti izdelkov

NAŠA POMOČ OB POTRESU V POSOČJU

● Vsak Saturnužen je solidarno prispeval po 20 din za nakup dveh stanovanjskih prikolic, podarjenih vaščanom Breginja.

● 21. avgust: solidarnostna delovna sobota za Posočje, celotni enodnevni zaslužek 230.000 din.

● 25. september: II. solidarnostna delovna sobota za Posočje.

Solidarnost je naša vrlina!

Akcijski odbor delovne organizacije za izvedbo samopri-
spevka II (izvoljen na seji sveta OO ZK 20.9.1976.

Košak ing. Miha, Jakič Slavko, Nikolič Stanimir (predsed-
nik), Zemljak Viktor, Švigelj Jože, Maksimovič Vojko, Vabšek
Jurij, Ferenčak Edmund, Grčar Janez, Žakelj Anka in Kitič
Slobodan.

Z razprave na političnem aktivu

Podatki za razprave so
orientirani na leto 1974, ko
smo delali analizo o proble-
matiki otroškega varstva pri
nas zaposlenih staršev, ter
na podatke iz leta 1975, ko
smo izpolnjevali anketo re-
publiškega statističnega za-
voda.

Iz obeh podatkov sledi, da
smo imeli v letu 1974 vklju-
čenih v varstvene zavode
vseh ljubljanskih občin 118
otrok, kar je na takratno šte-
vilo vseh otrok pri nas zapo-
slenih staršev znašalo 26%.
V letu 1975 je bilo vključenih
že 132 otrok ali 30%.

Za leto 1976 še nimamo
točnih podatkov, koliko naših
otrok je vključenih v posa-
meznih vzgojno varstvenih
zavodih. Po naših evidencah
glede na intervencije pri po-
sameznih prošnjah in glede
na trenutno vključitev večje-
ga števila otrok, predvideva-
mo, da bo konec leta 1976
vključeno v organizirano var-
stvo najmanj 173 otrok ali
38%. Za takšen porast šte-
vila vključenih otrok gre se-
veda zasluga našemu namen-
skemu prispevku pri razširi-
tvi VVZ Angele Ocepek, kjer
smo dobili prostih 15 mest,
vsekakor pa tudi povečanim
kapacitetam v drugih vrtcih.

Ob tem naj omenimo po-
datek, ki je osupljiv, če ga
primerjamo s poznanim po-
manjkanjem mest v varstve-
nih zavodih. Ko smo objavili
v našem internem glasilu,
da se naj prijavijo vsi starši,
ki žele vključiti svoje otroke
v VVZ Angele Ocepek, se je
prijavilo le 15 staršev. Priča-
kovali pa smo tako število,
da smo že izdelali program
za reduciranje, ki pa ga, na
srečo, ne bo treba uporabiti,
saj bodo sprejeti vsi otroci.

Kljub dopustom in poletni vročini se družbenopolitično delo
v tovarni niti za dan ni ustavilo

Seveda jasno vemo, da so
potrebe varstva v sami oko-
lici tovarne dokaj pokrite in
da nastajajo v novih naseljih
Polja, Šiške in drugod, ven-
dar smo tudi za te zunanje
vrtnice intervenirali letos le v 8
primerih. Bolj kot varstvo v
vrtcih je za razmere naših

staršev težak problem popo-
lndanskega varstva, ki postavl-
lja, zlasti mater delavko,
pred nerešljive probleme. Ob-
nem pa tudi proizvodnjo, saj
je zahtev po dopoldanski
izmeni v vseh oddelkih znat-
no preveč in venomer se po-
javljajo še nove.

PREDLOG PROGRAMA OBJEKTOV V OBČINI LJUBLJANA-MOSTE-POLJE ZA SAMOPRISPEVEK 1977 DO 1981

1. Prizidek osnovne
šole Zalog KS Zalog
4 učilnice (invest. vred.
8,300.000 din). Prizidek
k zgrajeni osnovni šoli
Zalog je nujen za po-
trebe KS Zalog z ozi-
rom na stanovanjsko
gradnjo.

2. Osnovna šola Šte-
panjsko naselje KS
Štepanjsko naselje. I.
faza 18 učilnic in te-
lovadnica, kuhinja in
zaklonišče — lokacija
je zagotovljena v Šte-
panjskem naselju (in-
vest. vred. 40,544.000
dinarjev). Nova šola v
Štepanjskem naselju
pokriva potrebe KS
Štepanjsko naselje Bi-
zovik in Hrušica.

3. Prizidek osnovne
šole Zadobrova, 4 učil-
nice (invest. vrednost
8,300.000 din). Prizidek
k novi šoli Polje po-
kriva potrebe naselij
Sneberje, Zadobrova,
Novo Polje in razbre-
menjujejo osnovno šo-
lo v Polju.

4. Samostojna osnov-
na šola Nove Jarše 18
učilnic, telovadnica,
kuhinja in zaklonišče
— lokacija je zagotov-
ljena (invest. vrednost
40,544.000 din). Nova
šola pokriva potrebe
KS Nove Jarše in
Šmartno ter odpravlja
prevoz učencev v dru-
ge šole.

5. Samostojna osnov-
na šola Dolsko, KS
Dolsko, 4 učilnice, 2
oddelka za 48 pred-
šolskih otrok in zaklo-
nišče — lokacija je
zagotovljena (investij.
vred. 13,608.000 din).
Obstoječa šola ne nudi
ustreznih pogojev za
pouk (dotrajan objekt).

6. Prizidek VVZ Zajč-
ja Dobrava v KS Po-

lje za 60 otrok in za-
klonišče (invest. vred.
10,713.000 din). Prizi-
dek k obstoječi VVZ
pokrije potrebe varstva
KS Polje.

7. VVZ Štepanjsko
naselje KS Štepanjsko
naselje 100 otrok, ku-
hinja in zaklonišče (in-
vest. vred. 5,900.000
dinarjev). Z intenzivno
gradnjo stanovanj v
Štepanjskem naselju je
nujna gradnja predla-
ganega VVZ, saj bo
soseska imela 11.500
prebivalcev.

8. VVZ Nove Jarše, KS
Nove Jarše za 200 o-
trok, kuhinja in zaklo-
nišče — lokacija bo
zagotovljena (investij.
vred. 21,900.000 din).
Z gradnjo predvidene-
ga VVZ se pokriva po-
trebe KS Nove Jarše
in Šmartno.

9. VVZ za 120 otrok,
KS Zadobrova, Vevče,
Polje — lokacija še ni
določena (invest. vred.
13,140.000 din).

10. VVZ Hrušica, KS
Hrušica, za 80 otrok,
zaklonišče — lokacija
bo zagotovljena do 31.
10. 1977 (invest. vred.
8,760.000 din). Predvi-
deni VVZ pokriva po-
trebe po varstvu otrok
v KS Hrušica, Bizovik
in Fužine.

11. Zdravstveni dom
Moste — lokacija je
zagotovljena (investij.
vred. 16,800.000 din). Z
dozidavo ZD Moste se
dozida otroški dispan-
zer za potrebe več KS
(Moste, Štepanjsko na-
selje itd.).

12. Dom upokojen-
cev, 200 ležišč — lo-
kacija KS Polje (invest.
vred. 72,500.000 din).
DU krije nujne potrebe
celotne občine Moste-
Polje.

Obvestilo delavcem

Uprava za ljudsko obrambo
Skupščine mesta Ljublja-
ne nam je poslala dopis z
naslednjo vsebino:

»Ob usklajevanju podatkov
o nabornikih, obveznikih in
osebah v rezervnem sestavu
z registrom prebivalstva je
ugotovljeno, da določeno šte-
vilo nabornikov obveznikov in
oseb v rezervnem sestavu ne
prijavlja sprememb upravi za
ljudsko obrambo kot je dolo-
čeno z 12. členom zakona o
vojaški obveznosti (Ur. list
SFRJ št. 22/74).

Prav tako svojih obvezno-
sti o prijavljanju sprememb
za svoje delavce — naborni-
ke, obveznike in osebe v re-
zervnem sestavu ne izpolnju-
jejo vse organizacije združe-
nega dela in druge organi-
zacije.

Po citiranem določilu zaka-
na o vojaški obveznosti je
nabornik obveznik ali oseba
v rezervnem sestavu dolžna v
osmih dneh od nastanka
spremembe prijaviti pristoj-
nemu upravnemu organu pri
katerem je vpisana v vojaško
evidenco:

1. Pridobitev šolske in stro-
kovne kvalifikacije, sklenitev
in prenehanje delovnega raz-
merja z navedbo organa, or-
ganizacije ali zasebnega de-
lodajalca pri katerem je za-
poslena, mesto in kraj more-
bitne samostojne dejavnosti,
spremembo stanovanja (nov
naslov), spremembo stalnega
prebivališča, vrnitev od voja-
kov in izgubo vojaške knji-
žice.

2. Ženske vojaški obvezniki
pa so poleg navedenega dol-
žne prijaviti tudi spremembe
v družinskem življenju, ki
vplivajo na vojaško obvez-
nost — spremembo zakon-
skega stanu, nosečnost, roj-
stvo otroka, smrt otroka, ki
še ni star 15 (petnajst) let
in smrt zakonca.

3. Nabornik obveznik in
oseba v rezervnem sestavu
oziroma ženska vojaški ob-
veznik je dolžna prijaviti tudi
stalno ali začasno bivanje v
tujini, ki traja več kot 60 dni,
kakor tudi začasno odsotnost
iz stalnega prebivališča, ki
traja več kot 60 dni, osem
dni pred odhodom. Vrnitev iz
tujine, kakor tudi prenehanje
začasne odsotnosti pa v os-
mih dneh od dneva prihoda
v stalno prebivališče.

4. V upravnih organih, or-
ganizacijah združenega dela
in drugih organizacijah, v ka-
terih so določene osebe ali
službe, ki opravljajo zadeve
ljudske obrambe, prijavljajo
naborniki obvezniki, osebe v
rezervnem sestavu oziroma
ženske vojaški obvezniki na-
vedene spremembe tej osebi
ali službi.

Le-ta pa je dolžna v osmih
dneh od dneva, ko so ji bile
spremembe prijavljene, o njih
obvestiti pristojni občinski oz.
mestni upravni organ, ki ima
nabornika obveznika ali ose-
bo v rezervnem sestavu v
evidenci.

Kadrovske organizacijske
službe in službe za ljudsko
obrambo upravnih organov,
organizacij združenega dela
in drugih organizacij posebej
opozarjamo, da ob sprejema-
nju delavcev v delovno raz-
merje ugotovijo za vsakega
nabornika obveznika in ose-
bo v rezervnem sestavu, če
je prijavljen pri pristojnem
upravnem organu in da se
glede prijavljanja sprememb
ravnajo v skladu z določili
12. člena zakona o vojaški
obveznosti.

Vsak primer sprejema de-
lavca — nabornika obvezni-
ka in osebe v rezervnem se-
stavu — v delovno razmerje,
brez predhodne začasne ali
stalne prijave pri upravnem
organu za ljudsko obrambo
ali neizpolnjevanju drugih ob-

veznosti bomo obravnavali
kot izmikanje vojaškimi obvez-
nostim in postopali po dolo-
čilih 71. člena navedenega
zakona.«

Opomba uredništva:

Delovno mesto referenta za
ljudsko obrambo naše delov-
ne organizacije je v II. nad-
stropju upravne zgradbe.

Rabljene kartonske škatle
zopet uporabne?

Na tržišču se je pojavila
nova razpršilna barva, ki ta-
koj pokrije vse stare oznake,
natisnjena besedila in nalep-
ke. Kot na novo embalažo
nato napišemo oziroma na-
lepimo naslov in, če je po-
trebno, tudi navodila. Spray
izdelujejo v nevtralni barvi
lepenke in še v nadaljnjih
sedmih signirnih barvah (važ-
no na primer za barvne oz-
nake blaga pri izvoznih pos-
lih).

A. P.

Iz službe varstva pri delu

V skladu z Zakonom o varstvu pri delu (Uradni list SRS št. 32/74) je delavski svet DO »Saturnus« na svoji III. redni seji, dne 15. VIII. 1976., sprejel sklep, da se v naši delovni organizaciji, organizira Služba varstva pri delu.

Ob razglabljanju pri ustanavljanju Službe za varstvo pri delu so bila prizadevanja usmerjena k stvarnemu zajetju pozitivnih izkušenj, zahtevam zakonodajalca, predvsem pa k vsebinsko boljši ureditvi varstva pri delu v naši delovni organizaciji. S Službo varstva pri delu, se naj zagotavlja enotno, celovito ter samoupravno urejanje varstva pri delu. Gre za uveljavljanje ustavnega načela, po katerem ima delavec ne le pravico

do dela v združenem delu, temveč tudi pravico do varnega in zdravega dela. Določbe omenjenega zakona so splošne narave, vendar določajo povsem na novo obseg in vsebino varstva pri delu.

Iz zakona o varstvu pri delu, izhajajo pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev in njihovih DO, da ustvarjajo v okviru zakonskih predpisov takšno delovno okolje, delovne in življenjske razmere, ki bodo zagotavljale fizično in moralno integriteto delavcev pri delu. Pojem varno okolje, delovne in življenjske razmere, ki zagotavljajo fizično in moralno integriteto delavca pri delu je povzeto po 203. in 204. členu Republiške ustave. Omenil sem

že, da se z novim Zakonom določa povsem na novo obseg in vsebino varstva pri delu. Prav zaradi tega je bila formirana Služba pri delu v delovni organizaciji s povsem konkretnimi nalogami. V TOZD pa so pooblašteni delavci za vprašanja varstva pri delu s specifičnimi in konkretnimi nalogami na potrebe TOZD. Pooblašteni delavci so istočasno tudi strokovni delavci Službe varstva pri delu v DO.

V TOZD nadzorujejo izvajanje varnostnih predpisov, ukrepov in priporočil. Kot delavci Službe varstva pri delu pa opravljajo strokovne naloge iz okvira pooblastila svojega TOZD in strokovne naloge Službe varstva pri

delu za potrebe TOZD. Za plastičnejši prikaz nalog Službe varstva pri delu, navajam vsebino dela te službe:

V področje Službe za varstvo pri delu v DO spada opravljanje zlasti naslednjih nalog:

1. Služba organizira, koordinira ter usmerja delo svojih delavcev in pooblaščenih delavcev v TOZD;

2. proučuje varnost delovnega okolja in delovnih razmer v TOZD, pripravlja predloge za varnostne ukrepe in normative po 8. členu Zakona o varstvu pri delu ter spremlja njihovo izvajanje in učinkovitost;

3. svetuje in strokovno pomaga pri urejanju varstva pri delu v DO in TOZD s samoupravnimi akti in s programi dela;

4. programira, sestavlja in določa roke za periodične preglede in preizkuse delovnih priprav in naprav ter ekoloških razmer dela in izvajanje teh programov;

5. sestavlja programe teoretičnega in praktičnega usposabljanja ter preverjanja znanja delavcev o njihovi usposobljenosti za varno delo ter skrbi za izvajanje tega programa;

6. določa roke in delavce za zdravstvene preglede v skladu s predpisi o zdravstvenih pregledih;

7. skrbi za ustrezno organizacijo in zagotavljanje prve pomoči ter reševanja za primer nesreč pri delu;

8. z rednimi poročili seznanja o razmerah na področju varstva pri delu, organe upravljanja, pristojne inšpekcije, sindikalne in delavske kontrole;

9. proučuje vzroke poškodb in obolenj v zvezi z delom ter predlaga ukrepe za odpravo vzrokov;

10. vodi z zakonom predpisane evidence v DO za potrebe TOZD;

11. opravlja druge strokovne zadeve v zvezi z varstvom pri delu.

Iz že navedenega je razvidno, da je delo sedanjih Služb varstva pri delu bistveno drugačen od nekdanjih HTZ služb. To pa zahteva strokovnejšega pristopa delavcev te službe do problemov v DO in delavcev DO do vprašanj varstva pri delu.

Mislim, da je na osnovi nove Ustave in novega zakona o VD, potrebno pričeti s procesom spreminjanja miselnosti in odnosov do problemov varnega in zdravega dela, da ne rečem tudi udobnega dela. Ta proces pa ne bo niti kratek niti lahek.

Vodja službe varstva pri delu
ing. Avgust Markelj

VARNOST PRI DELU JE DEL STABILIZACIJE GOSPODARSTVA

Iz Biltena št. 17

OBVESTILO STARŠEM!

Pri prenovitvi in razširitvi Vzgojno varstvenega zavoda ANGELE OCEPEK, je s 40 milijoni starih dinarjev sodeloval tudi naš kolektiv. S tem smo si zagotovili 15 mest za najbolj varstva potrebne otroke.

Prosimo starše, ki so zainteresirani, da oddajo svoje malčke in predšolske otroke v varstvo vrtcu Angele Ocepek, da se prijavi pri socialni delavki Anki Žakelj.

Če bo prijav več, kot bo otrok možno vključiti, bo za izbor imenovana posebna komisija.

Kadrovski sektor

Četrta jugoslovanska razstava izumov in tehničnih izboljšav na Reki — delavsko ustvarjanje 1976

Na Reki bo od 11. do 21. novembra 1976 četrta jugoslovanska razstava izumov, tehničnih izboljšav in novosti. Organizator razstave si prizadeva, da bi razstavil na tej osrednji razstavi inventivnih dosežkov v okviru programa leta inovacij čimveč iznajdb, tehničnih izboljšav in novosti temeljnih organizacij združenega dela iz vse Jugoslavije, ki so jih uveljavljale v letih 1975 in 1976.

V okviru razstave, ki jo organizacijsko pripravljajo številne delovne organizacije, znanstvene ustanove in družbenopolitične skupnosti, po-

teka pa pod pokroviteljstvom Mike Špiljaka, predsednika ZSSJ in predsednika odbora leta tehnoloških inovacij, pripravljajo organizatorji vrsto spremljajočih prireditev, kot so instruktivni seminarji, posvetovanja, demonstracije novosti, znanstvena popularna tribuna, filmske predstave, strokovne ekskurzije.

Na lanskoletni takšni razstavi je razstavljalo 132 organizacij združenega dela, 102 samostojna razstavljalca, 16 šol in več razstavljalcev iz inozemstva. Razstavili so nad 1000 raznih izumov in tehničnih izboljšav. Razstavo

je obiskalo 55.000 obiskovalcev iz vse Jugoslavije.

V koncept razstave vključujejo organizatorji ustvarjalnost mladih, izume in tehnične izboljšave, proizvodno-organizacijske dosežke, izmenjavo ustvarjalnega in proizvodnega dela in posvetovanja.

V naši delovni organizaciji še nimamo dovolj razvejane inventivne dejavnosti, vendar bi lahko pripravili udeležbo na tej, za vso Jugoslavijo pomembni razstavi, da pokažemo vsaj del tistega, kar smo sami ustvarili in da se tudi sami še česa naučimo.

26. september — 2. oktober: teden požarne varnosti

Vse desetine Industrijskega gasilskega društva Saturnus redno vadijo — na sliki priprava desetine AO na vajo

7. memorial Mira Perca — Maksa

2. in 3. oktobra 1976

Nogometni klub SLOVAN letos že sedmič po vrsti prireja mednarodni mladinski nogometni turnir v počastitev narodnega heroja Mira Perca — Maksa, na katerem se bo pomerilo šest naslednjih moštev: NK Željezničar iz Sarajeva — lanski zmagovalec, ki bo branil osvojeni prehodni pokal, NK Rijeka z Rijeke, NK Olimpija iz Ljubljane, NK Slovan iz Ljubljane, AC Ronzani Ferrovieri iz Vicenze (Italija) in Ludwigshafener SC iz Ludwigshafna (ZRN).

Vsako leto se na stadionu Slovana zberejo ljubljanci, med katerimi je največ Moščanov, da bi s svojo prisotnostjo opogumili mlade nogometaše in istočasno počastili spomin narodnega heroja Mira Perca — Maksa, mladega Moščana iz delavske družine, ki je pred vojno treniral juniorje Slovana in jih istočasno navdušil za revolucijo — žal pa je mladi komunist padel star šele trintrideset let, mesec dni pred osvoboditvijo.

Turnir se bo začel v soboto, 2. oktobra, ob 9. uri. Dopoldne bodo tri tekme, popoldan prav tako tri tekme, začetek ob 14.30 uri. V nedeljo, 3. oktobra, se bodo moštva pomerila za peto, tretje in prvo mesto.

Omeniti moramo še to, da je pokrovitelj turnirja Mestna skupščina Ljubljana in Skupščina občine Moste-Polje, soorganizator pa je SATURNUS.

Vsi ljubitelji nogometa, mladi in starejši, so vabljeni na ta zanimiva mladinska nogometna srečanja, da se sprostijo ob lepem in borbenem nogometu, da zaploskajo našim nogometašem — morda bodo nekateri kmalu branili jugoslovanske barve na mednarodnih nogometnih igriščih, in dajo tudi tujim športnikom priznanje za lepo in dobro igranje.

A. P.

Športni klub Slovan in pokrovitelj se najlepše zahvaljujeta samoupravnim organom, strokovnim delavcem in mladinski organizaciji Saturnusa za razumevanje pri izvedbi športne prireditve v spomin narodnega heroja Maksa Perca.

Srečanje krvodajalcev Ljubljane v Parmi

Na sliki tov. Kastelic, v sredini

Na vabilo krvodajalcev pobratenega italijanskega mesta Parme se je okoli 50 krvodajalcev Ljubljane udeležilo skupnega srečanja od 10. do 12. septembra.

Z avtobusom so odpotovali v noči 9. na 10. september. Karih 60 km pred Parmo so jih pričakali gostitelji. Iz programa bivanja omenimo, da so položili venec na grob parmskega partizana, prostovoljno dali kri in obiskali bližnje toplice za astmatike.

Po besedah Antona Kasteleca iz Saturnusa je bilo sre-

čanje prrsrčno, parmski prijatelji so se potrudili za prijetno bivanje in počutje.

Vzorno organizacijo so izpeljali Mestni odbor Rdečega križa ob sodelovanju OK RK Moste-Polje in nekaterih delovnih organizacij. Iz naše občine se je srečanja udeležilo pet delegatov — krvodajalcev: iz Kolinske, Tovorne postaje Moste in Totre; Saturnus in Mercator pa sta prejela spominski plaketi AVIS — pobratenih krvodajalcev mesta Parme.

JG

Fotografija priznanja AVIS naši delovni organizaciji — v napisu manjka beseda »Rdeči«

AFRIŠKE MODROSTI

Poglej dobro, če gori sveča, preden upihneš vžigalico.

Grmič daje včasih več sence kakor največje drevo.

Ne začenjaj prepira, če vidiš, da imaš za nasprotnika boksarja.

Najboljši denar je dobra puška.

V žganju je utonil že marsikdo, ki je znal plavati v vodi.

Razbitega zvona ni mogoče zleptiti.

Predn se oženiš, imej obe očesi odprti; po poroki pa eno zapri.

Belokožci so beli samo zunaj; znotraj so prav tako črni kot mi.

21. NOVEMBER
— REFERENDUM
ZA SAMO-
PRISPEVEK II.

MINIPIORTRET

Marija Brezovnik (36) je zaposlena v Saturnusu dvajseto leto. Je tajnica TOZD Orodjarna in vzdrževanje.

Kaj obsega vaše delo? Ga radi opravljate?

Delo obsega v glavnem administrativne posle v TOZD, vodenje zapisnikov samoupravnih organov, priprava materialov za seje, pisanje nalogov in podobno. Delo je zanimivo, ni enolično in ga z veseljem opravljam. Administracija mi je bila že od nekdaj všeč.

janje medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu TOZD Orodjarna in vzdrževanje, sem pa tudi član Centralnega odbora za urejanje medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu Saturnusa in delegat Zbora združenega dela v Skupščini občine Ljubljana-Moste-Polje.

Ste član Odbora za urejanje medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu vašega TOZD. Ali se tudi pri vas delavci pogosto menjavajo?

V zadnjem času delavci tudi precej odhajajo. V kovinski stroki namreč ni dotoka učencev v uk in zato je tudi povpraševanje veliko, pa tudi že obstoječi kadri se naprej izobražujejo in odhajajo na druga delovna mesta.

Ste tudi delegat Zbora združenega dela v Skupščini občine Ljubljana-Moste-Polje. Ali menite, da je delegatski sistem stekel že tako, kot bi moral?

Stekel je že, ne pa še popolnoma — mislim na pot od delavca do občine in potem zopet nazaj do delavca. Delegati bi morali več sodelovati z delavci, pa tudi delavci z delegati, da bi se problemi prenesli na pravo mesto, nato pa bi morali delegati prenesti rešitev zopet na delavce. Pa tudi materiale dobimo prepozno, ti pa so tako obsežni, da jih vse niti ne moremo prebrati, kaj šele preštudirati. Materiale najprej obravnava delegacija TOZD, nato jih prediskutira konferenca delegacij in nato še Zbor združenega dela v skupščini občine Moste-Polje. Gotovo bo treba še nekaj časa, da bo dobil delegatski sistem svojo pravo, popolno obliko.

In kaj delate v prostem času?

Tudi mene čaka doma gospodinjstvo, treba se je ukvarjati z otrokoma. Rada smučam. Tudi vezem, če je kaj prostega časa.

Anamarija Plesničar

V orodjarni ste zaposleni sedemnajst let. Lahko ste sledili razvoju orodjarne.

Veliko je novega, tehnologija se je spremenila, obseg orodjarne in dela se je povečal, nabavili smo boljše in bolj precizne stroje. V začetku sem delala vse sama, vodila sem vso administracijo in kopirala načrte. Zdaj to ne bi bilo več mogoče.

Koliko delavcev ima trenutno TOZD Orodjarna in vzdrževanje?

Trenutno je zaposlenih 178 ljudi.

Ali se družbeno politično udeležujete?

Član ZK sem od leta 1964. Sem tudi član Odbora za ure-

»Lotarice« štiriogletega oddelka med odmorom

Zadnja dva vrhova

Obljuba dela dolg. Ker so za menoj vsi vrhovi Italijanskega dela poti prijateljstva, sem vam vsem, ki se za to pot zanimate, dolžan opisati še ta dva zadnja vrhova. To sta Mt. Zermula in Mt. Coglians.

Prva je na vrsti Mt. Zermula, 2145 m visoki greben, ki se nahaja v Karnijskih Alpah, nedaleč od avstrijske meje. Greben poteka vzporedno z mejo in je zato v I. svetovni vojni služil vojaškemu namenom. Nanje je po južni strani od zahodne strani speljana lepa pot (mularja).

čkam po bližnjicah, više pa se ceste kar držimo. Kasneje preide v malo širšo pot, ki je včasih skoraj popolnoma zasuta. Od planine do vrha smo prišli v naslednjih dveh urah in pol. Lep pogled smo imeli ves čas na Mt. Sernio in na Creto Grauzarijo na jugu, na zahodu na Mt. Coglians in Creto Forato na vzhod pa proti Višu, Montažu, Mangrtu in Triglavu. Ko smo dosegli greben, so se nam pokazali severni sosedje v vsej svoji lepoti. Čeprav je Gros-glockner kakih 80 km daleč, se je veličastno dvigal v nebo. Na vrhu je iz količkov

bila stena Cogliansa videti skoraj navpična in gladka in zanimalo nas je, kakšen je sestop. Sprva smo se še naprej dvigali po slabi cesti. Ta pripelej malo pod sedlo, na katerem je kočja. Na avstrijski strani je čudovito jezero. Naš cilj je vrh, zato se pred sestopom v steno dobro podpremo in gremo na pot. Ko

poprimemo v skalo vdolane lestve in zabetonirane ograje, se že pripravimo, da bo pač malo bolj zračna pot.

Dvigamo se strmo navzgor in kmalu vidimo, da se pot steni izogne in zavije na južni greben in nato daleč naokoli, kjer se pridruži poti, ki pripelje iz Marinelli kočje. Po štirih urah hoda, od tega

zadnji dve uri po šodru-melišču, se vendar spet primemo malo za skale in vrh z zvončkom na podstavku in križem je pred nami. Vreme je lepo, toda megleno. Vidi jo se le bližnji vrhovi. Zaradi avtomobila v dolini se spuščamo po isti poti nazaj.

T. K.

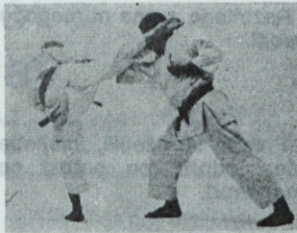
Razmere v karate športu

Poleg tega, da je karate trening izredno naporen, je tudi trener Takashi zelo natančen. Pri njem ni nikoli dovolj dobro, niti dosti hitro in močno. Posebno to zadnje, tako da se moraš res potruditi z vsemi močmi in vložiti zadnji atom moči.

Kot v vsakem športu, so tudi tu problemi s sodniki. Njihova mnenja so največkrat sporna. Po eni strani pa to ni nič čudnega, saj je težko ločiti v žaru borbe kontroliranega udarca od nekontroliranega. Posebno važen je udarec v glavo, ki mora biti posebno dobro kontroliran. V primeru poškodbe je prisoten vedno zdravnik, ki ugotovi nadaljnje zmožnosti tekmovalca. Če je udarec v glavo premočan, diskvalificirajo nasprotnika, ki je ta udarec zadal. Sodniki so štirje stranski in eden glavni.

V zadnjem času je razprtij med klubi v Sloveniji čedalje manj. To je bilo posebno vidno v Ljubljani, ker je več klubov. Ti so se borili za pridobitev čim več novih vpisnikov. Naš klub Karate klub Shotokan ima japonskega trenerja in to bolj privablja nove člane. Trenutno se jih je za letošnji septembrski tečaj vpisalo že tristo petdeset, kar kaže veliko priljubljenost tega športa.

Kot povsod pa tudi pri nas ne manjka težav in to so prostorske stiske. Telovadnica je dobro urejena, vendar je premajhna. Problem bi rešili s pridobitvijo novega, večjega prostora, saj je to šport, ki je čedalje bolj popularen

in ima vse večjo vlogo v svetu in v Jugoslaviji. To se je videlo pred kratkim, ko je bila v kino Viču revija karate filmov, saj so bile karte vedno razprodane.

KDAJ NA OLIMPIADO?

Najbolj žalostno v Jugoslaviji je to, da so športi kot so judo, rokoborba, orodna telovadba, padalstvo, boks, veslanje zelo malo cenjeni. Mednje spada tudi karate. O

Najbolj zahteven: leteči udarec — skok »tobi mavashi«

njih se predvsem zelo malo piše in se jih malo podpira. Ravno od športov, ki jih najmanj cenimo in podpiramo, dobimo največ. Dokaz za to so bile zadnje olimpijske igre. Za rokoborbo in veslanje smo dali najmanj, dobili pa največ. Sedaj imamo tu-

di v karateju izredne uspehe. Zadnji je bil dosežen v Milanu, in sicer osvojitev evropskega prvenstva ekipno in prvo mesto posamično. Dr. Ilija Jorga je zmagal v kateh, to je prikazovanje namišljene borbe z več nasprotniki. Vice šampion Evrope pa je že drugič postal Jugoslovian Dragoslav Božović. Srebrno kolajno si je pridobil posamično, čeprav bi si zaslužil zlato. Po mnenju prisotnih so ga sodniki »okradli« zanje. Zlato kolajno je dobil Italijan. Tudi bronasta kolajna je pripadla Jugosla-

viji. Naša predstavica je osvojila srebrno kolajno. Torej dve zlati, dve srebrni in ena bronasta kolajna na evropskem prvenstvu v Milanu.

Veliko je bilo že govora, kdaj bo prišel karate na olimpijske igre. Seveda je to veliko odvisno od olimpijskega foruma, ki težko sprejme nov šport, prav tako pa se težko odloči za ukinitev katkega športa. Primer za to je hitra hoja, ki je škodljiva bolj kot koristna. Rokomet je bil sedaj na olimpijskih igrah šele drugič. Judo pa je prišel na olimpijske igre leta 1964, ko so bile te v Tokiu. Za to imajo velike zasluge Japonci, ki v tem športu prevladujejo. In upamo, da se bo kaj takega zgodilo tudi v karateju.

Marjan Rozman
Remontna-orodna

Karate v srednjem veku

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva delovne organizacije Saturnus, 61000 Ljubljana, Ob železnici 16, telefon 44-466. Ureja uredniški odbor: Marjan Susman — predsednik, Bogomir Jeklič — podpredsednik, člani Ferdinand Cerček, Sašo Kralj, Zdravko Petrič, Janez Ulaga, Dragica Zupančič. Odgovorni urednik Janez Grčar. Tiska: Tiskarna Ljubljana, Ljubljana. Rokopisov in nenaročenih slik ne vračamo. — Po mnenju Sekretariata za Informacije IS Skupščine SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 8. 9. 1975, je glasilo oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.

Kdor je že spremljal moje članke po mednarodni poti prijateljstva, se je že srečal s krajem Tolmezzo. Tu smo se vozili, ko smo šli na Creto Forato in Mt. Peralba. Tokrat bomo v Tolmezzu zavili proti avstrijski meji, proti Plocken passu in se pri kraju Paluzza obrnili na desno proti kraju Paularo. Ena cesta se že prej odcepi proti temu kraju iz kraja Zuglio, vendar je plaz med potresem odnesel del te ceste in je zato zaprta.

Iz Paulara nas asfaltirana cesta vodi daleč proti severu in že precej visoko se v nekem ovinku odcepi v desno pot, ki vodi na planino Zemulo. Zastava 101 zaradi hudih jarkov na poti začete strmine ni premagala, zato smo jo pustili kar tu. V dobre tričetrt ure smo dosegli planino Zemulo. Tu so planšarske staje z živino. Cesta gre še naprej, toda tu ni več vzdrževana in je deloma zasuta. Spodnje serpentine pre-

postavljena piramida. Poleg je vpisna knjiga in žig. Na vrh pripeljejo poti tudi po južnem grebenu iz Paulara (peš pot) in z vzhoda iz Pontebbe.

Zdaj pa je na vrsti še zadnji med italijanskimi vrhovi na tej poti in to je Mt. Coglians, 2780 m. Ta se prav tako nahaja v Karnijskih Alpah, le da je njegov vrh na avstrijski meji. Nanj je več poti. Ena je po severni avstrijski strani, druga je s Carnijskega sedla ali Plocken passa, po južni strani proti koči Marinelli, od tu pa po grebenu proti vrhu. Mi smo se odločili za tretjo pot in to z zahoda. Tu se iz kraja Forni Avoltri zapeljemo z avtom do vasi Collina in nato še malo do kočje »E Tolazzi«. Tu pustimo avto in se peš podamo navzgor. Pot se takoj nad kočjo deli. Ena jo ubere pod južnim pobočjem proti koči Marinelli, druga »naša« pa na sever v sedlo na zahodni strani do vrha. Tu je